اصول نگهداری و پرورش مرغ عشق

جلد دوم

اولین کتاب الکترونیکی تخصصی در مورد مرغ عشق

نوشته : سعید_ر

www.javandata.com جوان دیتا

فهرست

فهرست مطلب	صفحه
مقدمه	**3**
موطن مرغ عشق	**4**
نگاهی سریع به شروع تکثیر مرغ عشق به دست انسان	**4**
شناخت مرغ عشق	**5**
طبقه بندی علمی	5
مشخصات	5
تشخیص جنسیت	5
خرید مرغ عشق	**6**
نکاتی که در هنگام خرید باید به آن توجه کرد	6
تغذیه و نگهداری مرغ عشق	**7**
تغذیه	7
انواع ویتامین ها و خواص آنها	8
نگهداری	9
چند نکته مهم	10
آب تنی	10
اصول تکثیر مرغ عشق	**11**
شرایط تکثیر	11
زمان لازم برای جفت شدن مرغ عشق نر و ماده	11
تولید مثل	11
ناباروری	12
امراض و بیماریهای مرغ عشق	**13**
عوامل اصلی در پیدایش بیماری	13

فهرست مطلب	صفحه
روش معاینه و تشخیص بیماری	13
تشخیص سریع	13
بیماریهای مهم و درمان آنها	14
سرماخوردگی	14
زخم و عفونت آن	14
گیر کردن تخم و راه درمان آن	14
اسهال	15
عطسه	15
رشد بیش از حد ناخن و منقار	15
نیوکاسل	15
پسیتاکوز	16
پیوست	17
غده یا ورم جلدی	17
آبله	17
بیماری لاغری	18
چاقی	18
پرریزان فرانسوی	19
هم نوع خواری	19
سل	19
زالمونل	20

www.javandata.com

به نام آنکه عشق را آفرید

مقدمه

درود بر تمام دوستدارن محیط زیست و حامیان حیوانات.

بعد از مدتها دوباره دست به قلم بردم تا ماحصل تجربیات خودم را در اختیار شما عزیزان قرار بدهم ؛ چندی پیش در راستای حمایت و ایجاد موجی نو در بین مرغ عشق دوستان مقاله ای مختصر را از محیط وب گردآوری کردم و با افزودن پی نویسها و توضیحاتی که حاصل سالها تجربه شخصی ام در امر پرورش و نگهداری این موجود زیبا بود تا آنجا که در آن برهه از زمان امکان داشت سعی در روشنگری در این باب نمودم ، بعد از آن همواره مترصد موقعیتی بودم تا دوباره در این باره قلم بزنم ، که خدا را شکر هم اکنون این فرصت پیش آمد و شروع به نوشتن این چکیده نمودم ، امیدوارم این تلاش اندک و نا چیز مورد قبول حضرت حق قرار گیرد و این بنده حقیر را مورد لطف و رحمت خویش قرار دهد.

در پایان از زحمات کلیه عزیزانی که مرا در تهیه این مقاله یاری نمودند تشکر و قدردانی می نمایم.

این مقاله را به پیشگاه حضرت مهدی (عج) و پس از آن به مادرم که راه عشق ورزی را به من آموخت تقدیم میکنم.

سعید_ر

www.javandata.com

موطن مرغ عشق

وطن مرغ عشق قاره استرالیاست ، این طوطی موجدار کوچک حدود 160 سال است که به عنوان حیوان خانگی رایج شده . در سال 1840 اولین مرغ عشق ها توسط محقق انگلیسی به نام جان گولد به اروپا برده شد. گولد منطقه اصلی زیست و تولید مثل پرنده را جنوب و جنوب غربی استرالیا میداند ، در این مناطق مرغ عشق های وحشی در فصل بهار در گروههای بزرگ به تولید مثل می پردازند.مدت زمان تولید مثل پرنده به طور غیر مستقیم به بارندگی وابسته است چراکه تخم های نیمه رسیده علوفه ها خوراک جوجه های این پرنده را تشکیل می دهند. مرغ عشق در سوراخ درختان مناطق مناسبی را برای تخمگذاری یافته و شروع به تخمگذاری میکند؛ این پرنده در گروههای بزرگ و در محیطی محدود لانه سازی کرده و شروع به زادآوری می نماید و همانطور که گفته شد تعداد دفعات زادآوری به میزان خوراک مورد نیاز جوجه ها بستگی دارد و در صورت عدم وجود غذای کافی پرندگان دسته جمعی به مناطق دیگر کوچ می کنند.

نگاهی سریع به شروع تکثیر مرغ عشق به دست انسان

اولین مرغ عشق ها را جان گولد در سال 1840 به انگلستان برد و در حدود سال 1846 مرغ عشق به فرانسه وارد شد و با موفقیت مورد تکثیر قرار گرفت ، در سال 1855 مرغ عشق در آلمان تکثیر گردید اما صرف نظر از اولین تکثیرها باید خاطر نشان کرد که هلندی ها و بلژیکی ها بودند که مرغ عشق را اهلی و خانگی کردند[1] . در این مدت و طی اهلی شدن مرغ عشق ، اولین رگه ها و نژادهای مختلف پدیدار شد (لازم به ذکر است که مبحث نژادشناسی مرغ عشق بسیار گسترده بوده و خود نیاز به مقاله ای جداگانه دارد که در آینده ای نزدیک و اگر عمری باقی بود و توفیقی حاصل گردید در این باره مقاله ای بسیار جامع را تهیه خواهم کرد و در دسترس علم پژوهان عزیز قرار خواهم داد).

1_به همین دیلی است که امروزه در کشورمان سهوا و به اشتباه به بعضی از نژادهای این پرنده زیبا هلندی گفته می شود.

شناخت مرغ عشق

طبقه‌بندی علمی *(متاسفانه در اکثر کتب در این مورد بحث نشده و مهجور مانده)*

فرمانرو: جانوران
شاخه: طنابداران
رده: پرندگان
راسته: طوطی‌سانان
خانواده: طوطی‌ها
زیرخانواده: Psittacinae
تبار: Platycercini
سرده: Melopsittacus
گونه: M. undulatus

نام علمی

Melopsittacus undulatus

مشخصات

مرغ عشق اهلی حیوانی است خجالتی، اما اگر از هنگام تولد با انسان خو بگیرد می تواند دست آموز شود . طول بدن این پرنده بین 23 تا 26 سانتیمتر می باشد ، استانداردهای رایج بین المللی مربوط به کمیته های معتبر جهانی از جمله DWV , COM , DKB طول 24 سانتیمتر را تعیین کرده اند . طول عمری بین 7 تا 8 داشته و وزنی در حدود 40 تا 45 گرم دارد. مرغ عشق دارای منقار خمیده بوده و نوک پایینی کوچکتر از بالایی می باشد ، شکل انگشتان پاهایش به صورت دو انگشت رو به جلو و دو انگشت رو به عقب است.در سن 3 ماهگي از نظر جنسی بالغ شده اما در حدود 5 - 6 ماهگی جفتگیری می کند. مرغ عشق ماده در هر نوبت به طور متوسط 4 - 6 تخم مي‌گذارد (در موارد استثنایی 8 تخم و در پرنده تازه بالغ گذاشتن 3 تخم نیز مشاهده شده). جوجه‌ها 18- 21 روز بعد از تخم بیرون آمده و 24 - 28 روز در لانه مي‌مانند.
رنگ طبیعی این حیوان سبز روشن با صورتی زرد و نقش موجی سیاه می باشد ، پلکها بسیار نازک هستند و از سمت پاین به بالا جمع می شوند.

تشخیص جنسیت

برای فهمیدن جنس نر و ماده این حیوان بهترین گزینه توجه به پوستی است که در بالای منقار قرار دارد ، (و سوراخهای بینی در آن قرار دارد) می باشد.در نوع نر رنگ این پوست آبی تیره و یا بنفش است اما در نوع ماده آبی بسیار روشن با هاله ای سفید در اطراف سوراخهای بینی(بالاخص در ماده های جوان) ، قهوه ای یا متمایل به قوه ای است . رنگ آبی این پوست در نوع نر همواره مشخص است البته در نرها مریض و یا پیر این رنگ مات شده و ترکهایی در آن دیده می شود ، اما رنگ این پوست در ماده ها متغیر است در موقع تخم گذاری و در جوانی صاف و روشن تر است و پس از این مدت تیره تر و چروک دار می گردد.

خرید مرغ عشق

شاید به جرات بتوان گفت خرید یک پرنده آن هم بوسیله یک شخص مبتدی از نگهداری آن مهمتر و خطیرتر است چراکه در صورت عدم دقت احتمال خرید یک پرنده بیمار وجود دارد که این کار علاوه بر دلسرد کردن فرد ، دیگر پرندگان او و همچنین گاه خودش را در معرض ابتلا به امراض خطرناک قرار خواهد داد.

برای اینکه خرید مناسبی داشته باشیم یا باید به همراه یک شخص ماهر و متخصص اقدام به این کار کنیم و یا از منابع معتبر و تجربیات دیگران (به علاوه کمی آزمون و خطا) استفاده نماییم ؛ به طور قطع و یقین به همراه بردن یک شخص متبهر شانس خریدن یک پرنده ایده آل را بسیار بالا می برد اما همیشه این کار ممکن نیست پس باید فوت و فن این کار را آموخت تا در صورت لزوم بتوان از آن استفاده کرد.

نکاتی که در هنگام خرید باید به آن توجه کرد

1- مرغ عشق باید سر حال و شاد باشد و مرتبا جست و خیز کرده و آواز بخواند ، البته ساکت و آرام بودن پرنده صرفا به معنای بیمار بودن آن نیست چراکه عموما مرغ عشق ها در طول روز نیز می خوابند.
2- پرهای پرنده باید مرتب باشد ، مرغ عشق مریض به پرهایش رسیدگی نمی کند و پرهایش کثیف و به هم ریخته می باشد.
3- پرهای مخرج (محل دفع فضولات) پرنده باید به صورت کرکهای سفید و تمیز بوده و همچنین خود مخرج صورتی رنگ باشد ، با فوت کردن به این قسمت می توانید به این قضیه پی برد.
4- چشمهای پرنده سالم ، گرد و براق و سیاه است (البته نژاد آلبینو دارای چشمهایی قرمز است) اگر پرنده در حالت استراحت نباشد ، نباید چشمهایش خمار و بی حال باشند.
5- پاهای مرغ عشق سالم و جوان فلسهای تمیز ، نرم و لطیف دارد.
6- دم پرنده سالم همیشه در راستای بدنش می باشد.
7- مدفوع پرنده نباید حالت آبکی داشته باشد (برای مطلع شدن به کف قفسی که پرنده در آن قرار دارد نگاه کنید).

اگر در هنگام خرید به این نکات توجه کنید می توانید مطمئن باشید که انتخاب شما صحیح خواهد بود.

www.javandata.com

تغذیه و نگهداری مرغ عشق

تغذیه

غذاي اصلي مرغ عشق در اسارت و آزادي دانه است. دانه‌ها شمال 2 گروه مهم هستند :

1- **دانه غلات :** كربوهيدرات زياد وچربي كم دارند ، مانند ارزن (طبيعتش سرد و خشك می باشد و دانه ايي قليايي و سرشار از پروتئين و منبعي غني از ويتامين A و فسفر و املاح معدني گوناگون است) و ذرت.
2- **دانه‌هاي روغني :** چربي زياد وكربوهيدرات كم دارند ، مانند تخم كتان (طبيعتش گرم بوده و حاوي انواع ويتامين و تركيبات كربوهيدرات و املاح معدني ميباشد) يا تخم آفتابگردان.

غذاي مناسب مرغ عشق ارزن مي‌باشد ولي اين غذاي كاملي نيست بويژه هنگام توليد مثل و براي بالانس كردن آن اضافه كردن يك دانه روغني (مانند تخم كتان) لازم است . علاوه بر اينها سبزيجات (مانند هويج ، كلم) ، ميوه‌هاي تازه (مانند سيب) و نيز مكمل توصيه مي‌شوند. بايد توجه داشت كه هر نوع تغيير جيره به تدريج انجام شود .
نكته : حتما به ازای هر یک کیلو ارزن 200 گرم تخم کتان با آن مخلوط کنید نه بیشتر و نه کمتر چون تخم کتان یه دانه روغنیست و برای تامین بسیاری از مواد بدن آنها ، مخصوصا برای گرفتن نطفه موثر میباشد.
شما می توانید هفته ای 2_3 بار به اندازه یک قاشق غذاخوری برنج (به صورت کته) به مرغ عشق بدهید.

نان : نان سبوس دار و كم نمك را با آب گرم خيس كنيد تا نرم شود و بعد در قفس بگذاريد.

سبزيجات و ميوه : سبزيجاتی مثل شويد ، جعفری ، كاهو (برگ كاهو طبيعتي سرد دارد و تامين كننده كلسيم و آهن و اشتها آور و ضد يبوست ميباشد) ، هويج (طبيعتي گرم دارد و سرشار از ويتامين A و املاح معدنيست) و ميوه هايی چون سيب (طبيعتي معتدل داشته و سرشار از ويتامينهاي گوناگون است) را همواره در برنامه غذای آنها بگنجانيد.

تخم مرغ : تخم مرغ را به صورت آبپز شده در اختيار آنها بگذاريد(هفته ای 1 يا 2 مرتبه).

جوانه ها : كامل ترين و حياتی ترين بخش جيره غذايی مرغ عشق است (كه متاسفانه بسيار مورد غفلت قرار ميگيرد). دانه ها در هنگام جوانه زدن ،مملو از ويتامينها و پروتئين ها ، املاح معدني ، كربوهيدراتها و قندهاي طبيعي ميشوند و براي مصرف مرغ عشقها بخصوص جوجه ها بسيار مفيد است ، حداقل هفته ای يک بار به آنها جوانه گندم بدهيد.

مكمل : دو مكمل مهم براي مرغ عشق سنگريزه (يا شن) و كف دريا مي‌باشند.
پرندگان دانه خوار از جمله مرغ عشق اغلب قبل از خوردن دانه اقدام به خوردن سنگريزه مي‌كنند. سنگريزه در سنگدان پرنده كمك به شكستن دانه كرده ونقش مهمي در هضم آن دارد. بايد توجه داشت كه سنگريزه آلوده نباشد.سنگريزه را هم ميتوان با ارزن مخلوط كرد(البته با نسبت خيلی اندک) و هم ميتوان جداگانه در يک ظرف دهان گشاد ريخته و در كف قفس گذاشت.
كف دريا پوسته نوعي نرم تن دريايیست كه حاوي كلسيم بوده و باعث استحكام نوک و همچنين پوسته تخم ها در هنگام توليد مثل مي شود . ضمنا پرنده هنگام استفاده از كف دريا نوك خود را به آن مي كشد كه مانع رشد بيش از حد آن می شود.

آب (براي نوشيدن واستحمام) : آب تازه و در ظرف تميز بايد هميشه در دسترس باشد . بهتر است آب هر روزعوض شود . پرنده براي آراستن پرهاي خود نيز نياز به آب دارد.

ويتامين : بدن تمام موجودات زنده براي انجام اعمال حياتي نيازمند پروتئين ، كربوهيدرات ، چربي ها ، موادمعدني و ويتامين هاست و اين نيازها با مصرف مواد غذايي مختلف و متنوع تامين مي شود . ويتامين ها دسته اي از مواد مغذي هستند كه داراي معدودي از خصوصيات شيميايي می باشند . اين مواد تركيبات آلي هستند كه بوسيله نسوج بدن سنتز نمي شوند و بمقدار خيلي كم وجود آنها در جيره هاي غذايي لازم است . تركيبات مذكور اجزا ساختماني بزرگي از بدن را تشكيل نمي دهند و بيشتر بعنوان تنظيم كننده متابوليسم عمل مي كنند . ويتامين ها بصورت محلول در چربي و آب وجود دارند . با توجه به مراتب فوق و از آنجا كه مرغ عشقها و ساير

پرندگان محصور در قفس ، در طبيعت نيازهاي خود را بامصرف دانه هاي كال و رسيده ، علوفه سبز و بسياري مواد غذايي ديگر تامين مي كنند به نظر مي رسد استفاده از ويتامين ها براي آنها در زمان زندگي در اسارت ضرورت دارد و ضمنا ارزش غذايي دانه ها بمرور زمان و بر اثر ماندن و انبار شدن كاهش پيدا ميكند و باعث كاهش ميزان ويتامينها موجود در آنها می شود لذا استفاده از مولتي ويتامين ها مي تواند اين كاهش را جبران نمايد . وقتی پرنده شما سالم و سرحال هم می باشد باید علاوه بر میوه و سبزیجات ، هفته ای دو بار در ظرف آب آنها ، نصف قرص جوشان مولتی ویتامین (یا 12 قطره) و یک چهارم قرص جوشان کلسیم بریزید (یا 10 قطره). اکیدا توصیه می شود بعد از 24 ساعت ظرف آب را بشویید (به دلیل رشد سریع پارازیتها در این محیط غنی شده هرگز نگذارید ظرف آب حاوی مولتی ویتامین بیش از 24 ساعت بماند بلکه آن را به دقت بشویید).
نکته : موقع شستن ظرف آب ، بهتر می باشد از آب داغ و مقدار بسیار کم مایع ظرفشویی استفاده نموده ، ظرف را با شیشه شور یا با یک مسواک کهنه بشویید.

انواع ویتامین ها و خواص آنها

ویتامین B
برای برقراری تعادل عصبی و نظم سوخت و ساز بدن ضروریست.
آثار کمبود ویتامین : کمبود این ویتامین در بدن باعث اختلال در دستگاه گوارشی و اعصاب می شود .
منابع ویتامین : زرده تخم مرغ.

ویتامین B1
در تنظیم اعمال تنفسی وعصبی موثر است.
آثار کمبود ویتامین : کبود این ویتامین باعث آماس روده - گرفتگی عضلات - بی اشتهائی می شود.
منابع ویتامین : تخم مرغ.

ویتامین B2
مهمترین عامل در رشد بدن می باشد.
آثار کمبود ویتامین : باعث لاغری - توقف رشد- اختلالات تنفسی - بیماریهای پوستی -اختلالات گوارشی می شود.
منابع ویتامین : این ویتامین در اسفناج - شیر - سفیده تخم مرغ.

ویتامین B6
در سوخت و ساز مواد گلواسیدی و غذا موثر است.
آثار کمبود ویتامین : باعث کاهش شدید وزن و اختلالات حرکتی می شود.
منابع این ویتامین : این ویتامین در جوانه گندم - ذرت - سبزی ها - برنج - زرده تخم مرغ.

ویتامین B12
در رفع عوارض عصبی موثر است.
آثار کمبود ویتامین : باعث رشد نامناسب و ایجاد پرهای ناقص می شود.
منابع این ویتامین : زرده تخم مرغ.

ویتامین C
در تنظیم عمل بافتها و ایجاد مقاومت در بدن بسیار موثر است.
آثار کمبود ویتامین : باعث خون ریزی جلدی - ضعف شدید می شود.
منابع این ویتامین : جعفری – کاهو.

ویتامین D
در رشد و سفت شدن استخوانها موثر است.

www.javandata.com

آثار کمبود ویتامین : باعث نرم شدن و کج شدن استخوانها می شود.
منابع این ویتامین : روغن ماهی - زرده تخم مرغ - و نور آفتاب.

ویتامین E
این ویتامین باعث تقویت اعضای تناسلی می شود.
آثار کمبود ویتامین : باعث عقیم شدن پرنده می شود.
منابع این ویتامین : زرده تخم مرغ - جوانه گندم - کاهو – کلم.

ویتامین F
در رویش پرها و لطافت آنها موثر است.
آثار کمبود ویتامین : باعث ایجاد زخمهای جلدی و اختلالات در هضم غذا می شود.
منابع این ویتامین : روغن ماهی - جوانه گندم.

ویتامین K
مهمترین ویتامین برای انعقاد خون می باشد.
آثار کمبود ویتامین : باعث خون ریزی - ورم روده -طولانی شدن زمان انعقاد خون می شود.

نگهداری

قفس:
ابعاد : اندازه توصيه شده براي يك جفت‌مرغ عشق 100,60,75سانتيمتر مي‌باشد. داشتن ميله‌هاي افقي (نسبت به عمودي) ارجح است چرا كه پرنده مي‌تواند براي بالا رفتن از آن‌استفاده كند .

مكان قفس : قفس را بايد در اتاقي روشن ، با هواي مناسب و درجريان (با دماي 1- 26 سانتيگراد بدون تغييرات ناگهاني) ، بدون دود سيگار و در گوشه‌اي از اتاق قرار داد تا پرنده احساس امنيت كند . پرنده نبايد در معرض‌تابش مستقيم آفتاب باشد . ارتفاع قفس بهتر است طوري باشد كه پرنده حدودا هم سطح چشمان شما باشد تا كنترل آن ساده تر شود . با توجه به اينكه مرغ عشق در شب ساعاتي را مي‌خوابد در صورتيكه چراغها روشن است بهتراست روي قفس با پارچه پوشانده شود .

وسايل داخل قفس : وسايل لازم براي قفس شامل ظروف آب، غذا و سنگريزه و كف دريا مي‌باشد. اسباب بازي نيز بويژه براي يك پرنده تنها لازم‌است . كف قفس را مي‌توان ترجيحا با كاغذهاي غير چاپي مثل كاغذهاي خاص الگوي خياطي كه كاهي و بدون مواد چاپي هستند فرش كنيد . آبخوري لوله‌اي ، براي مرغ عشق مناسب است . جلوي ظروف آب و غذا بايد ميله باشد تا پرنده بتواند بر روي آن بنشيند ضمن اينكه ظروف آب و غذا نبايد زير ميله‌هاي بالايي قفس باشند چر كه با مدفوع پرنده آلوده مي‌شوند. آب هميشه تازه و تميز بايد در اختيار پرنده باشد. كف قفس بايد هر روز و كل قفس 3 - 4 روز يك بار تميز شوند .

ميله داخل قفس : ميله‌هاي چوبي نسبت به پلاستيكي ارجح هستند ضمن اينكه بهتراست قطر ميله ها متفاوت باشد. به طور كلي قراردادن شاخه درخت بويژه به جاي ميله هاي بالايي قفس مناسبتر است چرا كه پرنده مي‌تواند از آن بالا رفته ضمنا ناخن‌هايش نيز ساييده مي‌شود.

اسباب بازي : مرغ عشق آينه را دوست دارد. مي‌توان يك آينه كوچك را داخل قفس قرار داد تا پرنده خود را ببيند. اسباب بازيهاي ديگر مورد علاقه مرغ عشق شامل نردبان ، تاب ، توپ پينگ پنگ آويزان و زنگ مي‌باشند.

نگهداری در پاسیو : محیط پاسیو اگر هوای تازه و با تهویه مناسب داشته باشد محل بسیار خوبی است به شرط آن که :
_در معرض تابش مستقیم خورشید نباشد.
_گیاهان داخل آن سمی نباشند (می توانید از گیاهان و درختچه های مصنوعی استفاده کنید).
_تهویه مناسب برای هوا داشته و زیاد مرطوب ، گرم و سرد نباشد.

چند نکته مهم

برای داشتن مرغ عشق های سالم رعایت بعضی از نکات الزامیست که در ذیل مختصرا ذکر میگردد :

1- مرغ عشق هایی که تازه خریداری شده اند را تا اطمینان از سالم بودنشان در قرنطینه نگهداری کنید.
2- به محض مشاهده علائم بیماری در هر کدام از مرغ عشق ها ، آن را از بقیه جدا کنید و سپس به مداوایش بپردازید.
3- سعی کنید از میله ها و ظروف غذاخوری پلاستیکی و بدون درز و شکاف و شکستگی استفاده کنید.
4- .از قفس مناسب جهت نگهداری مرغ عشق (75 , 60 , 100 سانتیمتر) استفاده کنید قفسهای کوچک باعث بی تحرکی و در نتیجه چاقی مرغ عشق و همچنین شکستگی و بی نظمی پرها می شود.
5- میله را در جهت مخالف یکدیگر و در طول قفس قرار دهید تا فاصله پرواز بیشتر باشه و امکان تحرک پرنده زیادتر گردد.
6- میله ها را در جای خود کاملاً محکم کنید و حداقل دو هفته یکبار میله ها و ظروف غذاخوری را از قفس بیرون آورده ضد عفونی کرده و در صورت شکستگی تعویض نمایید.
7- حداقل روزی یک بار آب را تعویض و ظرف آن را تمیز کنید.
8- روزانه یکبار دانخوری را بیرون آورده و اضافات و پوسته ها را دور ریخته و دان جدید اضافه کنید تا مرغ عشقها گرسنه نمانند.
9- هر ماه یکبار مرغ عشقها را (البته در صورتی که جوجه و یا تخم نداشته باشند) در یک قفس دیگر گذاشته و قفس را ابتدا با اسپری های حشره کش یا مواد ضد عفونی کننده ضد عفونی کنید و پس از یک ساعت کاملاً با آب و مواد شوینده آنها را بشویید و بگذارید با نور خورشید خشک شوند.
10- هفته ای دو بار ظرف حمام برای مرغ عشقهای خود بگذارید(البته در جای گرم و غیر از زمان جفتگیری).

آب تني

آب تني خصوصا در فصول گرم سال و هنگام پرريزي بسيار ضروريست. چرا كه موجب تحريک رشد سريع پرهاي جديد مي شود. در برخي از موارد به علت طولاني شدن فواصل بين آب تني ها ممكن است برخي از پرنده ها ميل به آب تني را از دست بدهند و يا جوجه هايي كه براي اولين بار با ظرف آب تني آشنا مي شوند ممكن است رغبتي به اين كار نداشته باشند. بعد از استحمام پرنده به آراستن خود مي پردازد. پرهاي خودش را لرزانده و با نوک خود آنها را مرتب مي كند .سپس به كمک نوكش ، مواد چربي ترشح شده از غده اى كه در بالاي محل اتصال دم به بدنش قرار دارد را روي كليه پرهاي خود مي مالد. اين روغن باعث براقي پرها شده و به عنوان يک ماده محافظ طبيعي عمل مي كند. براى آب تنى ظرفي حاوي آب با درجه حرارتي حدود دماي اتاق و با عمقي كم به طوري كه پرنده بتواند به راحتى داخل آن آب تني كند را كف قفس قرار بدهيد تا پرنده درون آن استحمام كند. پس از استحمام به علت ريختن آب بر روي كف قفس خشک كردن و يا تعويض پوشش كف آن ضروريست.

www.javanpeta.com

اصول تکثیر مرغ عشق

شرایط تکثیر

برای تکثیر مرغ عشق نیازی به وسایل خیلی گران قیمت و زحمت زیاد نیست ، کافی است به آن دل بدهید و واقعا حوصله داشته باشید.

1- به ازای هرجفت مرغ عشقی که دارید یک خانه تخم بگیرید ، بهتر است خانه پلاستیکی باشد (در بازار هم خانه چوبی و هم پلاستیکی موجود است ، لانه پلاستیکی بهتر می باشد چون به راحتی قابل شست و شو بوده و مثل چوب نیست که موجودات ذره بینی لای درزها و سوراخهایش رشد کنند).
2- لانه را بعد از خرید با آب گرم و مایع ظرفشویی خوب بشویید و 2 ساعت در معرض نور آفتاب بگذارید تا کاملا خشک و ضد عفونی شود.
3- لانه را نه خیلی بالا و نه در کف قفس ، بلکه در وسط یکی از دیواره های قفس بگذارید جلوی در لانه طوری یک میله را به موازاتش قرار بدهید تا پرنده بتواند راحت به درون لانه برود.
4- پرنده را با انواع میوه ها مثل سیب ، گلابی ، پوست هندونه و انواع سبزیها مثل شوید و هویج و جعفری تغذیه کنید و البته جوانه گندم هم که یک غذای بسیار ایده آل و مقوی محسوب می شود را فراموش نکنید . آب تازه را همواره در اختیار پرنده خود بگذارید (ویتامین و کلسیم را هفته ای دو بار به آب آنها اضافه کنید).
5- جای نه گرم و نه سرد و بدون جریان شدید هوا را برای قرار دادن قفس در نظر بگیرید.

مدت زمان لازم برای جفت شدن مرغ عشق نر و ماده

نمی شود زمان مشخصی را عنوان کرد ، این امر کاملا به خصوصیات مرغ عشق بستگی دارد بعضی ها شدیدا گوشه گیر هستند (معمولا در مرغ عشقهای ماده بیشتر دیده می شود) و دیرتر عادت می کنند هرچه محیط برایشان مستعد تر باشد سریعتر جفت می شوند. سعی کنید محیطی ساکت برایشان فراهم کنید و وسایل بازی و ظرف آب برای حمام و سبزیجاتی مثل هویج ، شوید و جعفری برایشان بگذارید.اگر بسیار مشتاق داشتن یک جفت تخمگذار هستید توصیه می کنم جفتی که سابقه تخمگذاری داشته اند را خریداری کنید.

تولید مثل

براي موفقيت درجوجه گرفتن بايد به موارد زير توجه شود :

1- فراهم آوردن شرايط مناسب نگهداري و تغذيه.
2- قرار دادن جعبه آشيانه : يك محرك براي توليد مثل محسوب مي‌شود. براي مرغ عشق جعبه آشيانه به‌اندازه 17,17,23 سانتيمتر و ورودي به قطر 4-5 سانتيمتر مناسب است. وجود يك‌ميله جلوي سوراخ ورودي كمك مي‌كند پرنده نر جفت خود را هنگام خوابيدن روي‌تخم‌ها بهتر تغذيه كند. ضمنا مرغ عشق تخم را مستقيما روي كف لانه مي‌گذارد و نياز به وسيله ديگري نيست.
3- استرس : استرس را بايد به حداقل رساند. صاحبان وسواسي يا فضول كه بطور متناوب داخل جعبه آشيانه را نگاه مي‌كنند و نيز ظاهر شدن شكارچيانى مانند گربه اطراف قفس از عوامل مهم استرسزا محسوب مي‌شوند.
4- نقش تحريك ساير پرندگان : مي‌توان چند جفت مرغ عشق را در قفس‌هاي مجزا ولي در كنار يكديگر قرار داد. صداي هر جفت مي‌تواند جفت های دیگر را به نشان دادن رفتار توليد مثلي تشويق كند.
5- تأثير نور : افزايش تدريجي مدت زمان وجود نور تحريك مناسبي است. فصل جفت‌گيري مرغ عشق (معمولا) بهار و تابستان است. شما می توانید در زمستان با روشن نگه داشتن چراغها تا پاسی از شب پرندگان خود را به جفتگیری تحریک کنید.

ناباروری

بعضی مرغ عشقهای نر توانایی باروری ندارند این مشکلات که اغلب ژنتیکی هستند درمانی ندارد . گروهی از مرغ عشقها هم هستند که با هم جفت نمی شوند، یعنی گرچه سعی در جوجه دار شدن دارند اما تخم حاصل ، بی نطفه است . البته علت اول بیشتر اتفاق می افتد که شما می توانید پرنده نر را عوض کنید.
بعضي وقتها اين امكان وجود دارد كه بتوان مشكل بي نطفه بودن تخم را حل كرد (در بيشتر موارد مربوط به پرنده نر مي شود. در صورتي كه اين مشكل در پرنده نر از نوع ژنتيكي نباشد امكان درمان آن وجود دارد. كمبود ويتامين D و E و برخی از مينرالها در پرنده باعث ناباروري آن مي شود. سعي كنيد كه از داروخانه دامپزشكي مولتي ويتامين و مينرال (مواد معدني) تهيه كنيد. اكيدا توصيه مي كنم جوانه گندم تازه را نيز در اختيار پرنده بگذاريد. جوانه گندم يكي از مقوي ترين مواد غذايي براي اكثر موجودات است. تخم كتان را نيز در جيره غذايی مرغ عشق خود بگنجانيد چرا كه به نطفه سازي كمك ميكند ولي ميزان زياد تخم كتان مي تواند مشكل آفرين باشد ، زيرا دانه اي بسيار چرب است و مصرف بيش از اندازه آن ، به كبد پرنده آسيب وارد مي كند ؛ اين كارها را انجام داده و اگر بعد از 2 يا 3 سري تخم گذاري ، بازهم مشكل ادامه داشت ، می توانید مطمئن باشید که مشکل پرنده شما ژنتیکي بوده و راه درمانی ندارد).
جفت گيري در مرغ عشقها دليل بر تخم گذاري آنها نيست. ممكن است كه دو مرغ با هم جفت باشند اما تا مدت ها از تخم گذاري خبري نباشد. اگر علل ژنتيكي و بيماري را فاكتور بگيريم ، علل ديگري نيز چون اضطراب ، عدم وجود لانه تخم گذاري باب ميل ، كوچك بودن قفس و همچنين كمبود غذا و آب باعث اين مسئله هستند. بايد محيط زندگي مرغ عشق هاي جفت گيري كرده به گونه اي باشد كه هميشه اين اطمينان را حس كنند كه غذا و آب به ميزان فراوان و بيش از نياز در اختيارشان خواهد بود. در صورتي كه همه چيز نرمال باشد ، يعني نر و ماده هر دو كاملا سالم باشند و فضاي لانه نيز آماده باشد، مرغ ماده تا 6 تخم مي گذارد مرغ ماده هنگامي كه شروع به تخم گذاري مي كند اين كار را تا زماني ادامه مي دهد كه صداي نبض جوجه درون يكي از تخمها را بشنود. در اين حالت از توليد تخم بيشتر اجتناب كرده و به گرم نگه داشتن و خوابيدن بر روري تخم هاي باقي مانده اكتفا مي كند. اگر به هر دليل يكي از تخم ها خراب شود ، خود ماده اين مسئله را متوجه شده و آن را بيرون مي اندازد. البته توجه كنيد كه ممكن است تخم بيرون انداخته شده سالم باشد و تنها به اشتباه و يا كمبود فضا و حركات مادر در لانه بيرون بيفتد. هفت روز پس از اينكه مرغ بر روي تخم خوابيد مي توانيد خودتان سالم بودن تخم را امتحان كنيد. براي اينكار به آرامي تخم را برداشته و در فضاي تاريك در مقابل يك لامپ پرنور نگاه داريد ، بايد يك لكه سياه در وسط تخم ببينيد ؛ اين لكه همان جنين است كه كم كم بزرگ شده و كل فضاي تخم را ميگيرد .تقريبا 18 تا 21 روز طول مي كشد تا جوجه از تخم بيرون بيايد. جوجه ابتدا كور است و قدرت بينايي ندارد و پس از 7 تا 10 روز چشم باز مي كند.
نكته : بعضي موارد ممكن است مرغ عشق ماده پس از اينكه جوجه هايش از تخم بيرون آمدند بعضی از آنها ترد كرده و از لانه بيرون بياندازد ، يكي از علل اين مسئله فقدان غذا در قفس است چرا كه در حين بزرگ كردن جوجه مصرف غذاي مرغ عشق ها چند برابر مي شود ، اگر با چنين موردی مواجه شديد به آرامی جوجه را در دهانه لانه قرار دهيد ، در اين حالت مادر جوجه را به درون لانه و به زير شكم خود هدايت می كند اما اگر اين اتفاق باز هم تكرار شد يا بايد جوجه را در زير شكم مرغ عشق ديگری كه خود صاحب جوجه است قرار دهيد و يا اينكه خودتان نقش مادر را برايش ايفا كرده و آن را بزرگ كنيد.

www.javidata.com

امراض و بیماریهای مرغ عشق

عوامل اصلی در پیدایش بیماری

تمام بيماري هاي پرنده ها ناشي از باكتري و ميكروب نيست، هر چند اصلي ترين آنها به علت ويروسهاي تا حدي خطرناک ، ايجاد مي شود ولي اگر بخواهيم مهمترين عوامل ايجاد بيماري در پرنده ها را طبقه بندي كنيم ، شايد ويروس عامل دوم باشد ، اما اولين آن بهداشت و تغذيه نامناسب است .متاسفانه اكثر افراد تصور مي كنند كه دادن سبزيجات و ميوه به پرنده كافيست ولي عملا اين طور نمی باشد . مي توان گفت لازم اما كافي نيست ، علاوه بر ارزن و سبزيجاتي مثل شويد و جعفري و هويج و انواع ميوه جات ، پرنده شما به مولتي ويتامين و كلسيم دارويي هم نيازمند است (دو بار در هفته، هر بار 12 قطره شربت مولتي ويتامين و 10 قطره شربت كلسيم در ظرف آب استاندارد) اگر اين نوع تغذيه رعايت شود ، بدن پرنده آنقدر قوي خواهد شد كه بيماري ها سريع نتوانند بر او اثر كنند و حتي اگر به بیماری مبتلا گردد خیلی زود بهبود خواهد یافت. نكته ديگر رعايت بهداشت است ؛ براي اين منظور توصيه مي شود هر هفته قفس را در يک محيط باز و بدون اينكه پرنده ها و لانه تخم خيس شود، با آب (بدون مواد شوينده) و با برسي مثل مسواک ، خوب بشوييد و بگذاريد كاملا خشک شود.
كف قفس را ترجيحا با كاغذهاي غير چاپي مثل كاغذهاي خاص الگوي خياطي كه كاهي و بدون مواد چاپي هستند فرش كنيد.
روزنامه های رنگی به دلیل داشتن مواد چاپي در دراز مدت براي پرنده كنجكاو و علاقمند به جويدن ، مي تواند سمي باشد حال اگر تمام اين موارد را رعايت كنيد و نگذاريد پرنده در معرض آفتاب مستقيم و طولاني، هواي سرد و باد قرار گيرد، و البته استرس هم به هيچ عنوان به او وارد نشود ، احتمال مريضي بسيار كم خواهد شد.

روش معاینه و تشخیص بیماری

معاینه :
تا جایی که امکان دارد از گرفتن پرنده خودداری کنید چون حالت ترسی که در پرنده در اثر گرفتن ایجاد میشود ممکن است موجب عدم شناخت صحیح بیماری شود.

در معاینه موارد زیر را مد نظر داشته باشید :
_پرنده شاداب است و یا خود را پف کرده و خواب آلود می باشد ؟
_با چشمان بسته روی میله نشسته و یا سرش رو درون پرها فرو برده ؟
_با دقت به بدن پرنده نگاه کنید ؛ آیا تغییری در رفتار و یا حالت بدن و آناتومی پرنده دیده می شود ؟
_تنفس پرنده چگونه است ؟ معمولیست ؟ با سختی نفس می کشد ؟ تنفسی صدادار دارد ؟ پرنده با نوک باز نفس می کشد ؟
_پرنده هنگام دفع مدفوع به خودش فشار می آورد ؟
_دم پرنده تکان (ریتمیک) می خورد ؟
_حالت مدفوع پرنده چگونه است ؟

تشخیص سریع

منقار :
بیماری انگلی باعث سوراخ شدن نوک می شود.

چشم :
بیماری انگلی باعث ایجاد لایه های اسفنجی در اطراف چشم می شود؛
مایعات مترشحه از چشم و چرک علامت بیماری شدید چشمیست.

چینه دان :
چینه دان بسیار سخت و یا حاوی مایع کف مانند ، نشانه بیماریست (توجه کنید که با ورم غدد لنفاوی اشتباه گرفته نشود).

www.javandata.com

پرها :
پرهای برجسته در نواحی نوک احتمالا به دلیل بیماری انگلیست؛
شکستگی و یا تیرگی قسمن انتهایی پر به دلیل وجود پارازیتها و یا بیماری پرهاست؛
کثیفی پرهای ناحیه مخرج نشان دهنده اسهال می باشد؛
کثیفی پرهای قسمت سر و سینه نشانه استفراغ است؛
پرهایی با کیفیت بد در قسمت زیرین بالها نشانه وجود میلبه می باشد.

تکان خوردن(به شدت) دم :
نشانه یبوست و در مرغ عشق ماده ممکن است به دلیل گرفتگی مجرای تخم باشد.

استخوان سینه :
درصورتی که کاملا بیرون زده و به راحتی قابل لمس باشد نشانه بدی تغذیه پرنده است.

پاها :
برجستگی های غیر طبیعی نشانه بیماری قارچی می باشد.

بيماريهاي مهم و درمان آنها

سرماخوردگي

براى اينكه مرغ عشق شما سرما بخورد لازم نيست حتما هواي سرد باشد يكي از عواملي كه باعث سرماخوردگي مرغ عشق مي شود ، جريان تند هواست. پس بايد سعي كنيد چه در تابستان و چه در زمستان پرنده را در داماي متوسط و جايي قرار بدهيد كه جريان هوا شديد نباشد.
نكته : سعي كنيد از همان اول كه پرنده را خريداری می کنید ، قفسش را در يک محل ثابت بگذاريد و جابجا نكنيد. پس جايي را در نظر بگيريد كه شرايط فوق را داشته باشد.

درمان سرما خوردگي : وقتي پرنده سرما خورد در كمتر مواقعی بهبود می يابد بنابراين پيشگيري بهتر ازدرمان است.
ولي اگر سرما خورد :

1- پرنده مريض را سريعا از قفس بيرون آورده و در يک قفس ديگر قرار دهيد (تنها).
2- قفس را به يک جاي گرم ببريد. اين مكان نبايد شلوغ و پر سر و صدا باشد.
3- در اين زمان به هيچ عنوان سبزي و ميوه به پرنده ندهيد.
4- در ظرف آب پرنده بيمار، روزي نصف قرص جوشان مولتي ويتامين (يا 12 قطره) و يک چهارم قرص هم كلسيم جوشان (يا 10 قطره) بريزيد.
5- آنتي بيوتيک ضروريست؛ از داروخانه هاي دامپزشكي شربت آنتي بيوتيک مثل سولفاديميدين سديم تهيه كنيد اگر امكانش نبود از شربتهاي خوراكي آنتي بيوتيک انساني ، 10 - 12 قطره در ظرف آب بريزيد .ولي هر روز اين كار را تجديد كنيد. در صورت نبود شربت ، قرص اريترومايسين را كوبيده و با آب ولرم مخلوط كنيد (براي هر روز نصف قرص كافي می باشد) ، وقتي خوب رقيق شد ، با قطره چكان ، 4 - 5 قطره در دهان پرنده مريض بچكانيد.

زخم و عفونت آن

1- قفس پرنده زخمی را حتما عوض كنيد.
2- از داروخانه يک شربت آموكسي سيلين يا يک شربت آنتي بيوتيک ديگر تهيه كنيد و در ظرف آب بريزيد و هر روز آب درون ظرف را عوض كنيد.
3- ويتامين را فراموش نكنيد؛ سبزي (جعفري و شويد و هويج) و ميوه (سيب) را حتما درون قفس بگذاريد.
پماد تتراسيكلين چشمي را هر 6 ساعت به آرام (خيلي آرام و با احتياط) به محل زخم بماليد ، طوري كه كاملا جذب شود.
4- نگذاريد در اين مدت (تا بهبودی كامل) به او استرس وارد شود.

گير كردن تخم و راه درمان آن

محل اتصال دم به بدن پرنده از پشت برجسته شده ، زير شكمش متورم و دم آويزان مي شود ، پرنده آنقدر بي حال مي شود كه

نخواهد توانست روی میله بنشیند و در کف قفس می نشیند.
براي كمكهاي اوليه ، كمي محل بيرون آمدن تخم را با روغن مايع چرب كنيد؛ كمي روغن را با انگشت به موضع بزنيد و خيلي آرام و با ملايمت ماساژ دهيد . پرنده را گرم نگه داشته و سريعا به دامپزشک متخصص پرندگان مراجعه كنيد.
نكته: كمبود كلسيم و مواد معدني دليل گير كردن تخم در بدن مرغ عشق و ساير پرندگان ميباشد ، چون پوسته آهكي تخم نرم مي ماند و به همين سبب پرنده نمي تواند با فشار معمول زايمان، تخمگذاری كند.
پيشگيري : رژيم سرشار از كلسيم (كف دريا) و ويتامين + سبزيجات و ميوه جات تازه.

اسهال

نشانه بارز سرماخوردگي يا خوردن غذاي فاسد است پس توصيه مي شود كه :

1- پرنده هاي سالم را از مريض جدا كنيد.
2- دادن هر گونه سبزي، ميوه و گندم جوانه زده را قطع كنيد.
3- مولتي ويتامين را به صورت قطره يا قرص جوشان در برنامه غذایی پرنده بگذاريد.
4- اگر نشانه اي از آب ريزش بيني هم مشاهده مي كنيد، مي توانيد مطمئن باشيد كه سرما خورده است در اين حالت يک كپسول آموكسي سيلين را باز كرده و پودرش را در نصف ليوان آب ولرم حل كنيد و به همراه ويتامينها در ظرف آب پرنده خود بريزيد.

عطسه

اگر علائمي مثل بي حالي ، لرزش و چشمهاي بي حال و مدفوع آبكي نداشته باشد عطسه مشكل ساز نيست.

رشد بيش از حد ناخن‌ها و منقار

در صورت بروز اين پديده بايد از محلي كه فاقد عروق خوني هستند كوتاه شوند.

نیوکاسل

ویروس عامل بیماری از خانواده پارامیکسوویریده و جنس روبلاویروس است. در دمای 56 و 60 درجه سانتیگراد به ترتیب در عرض سه ساعت و سی دقیقه غیرفعال می شود. در pH اسیدی هم ویروس دوام نمی آورد. از میان مواد شیمیایی هم این ویروس به اتر حساس است و توسط ضدعفونی کننده های فرمالین و فنل غیرفعال می گردد. در دمای محیط و بخصوص در مدفوع مدت زمان طولانی زنده می ماند.

میزبان :
تعداد زیادی از گونه های پرندگان اهلی و وحشی.

میزان واگیری و مرگ و میر بیماری :
بسته به گونه پرنده و سویه ویروس متفاوت است . جوجه ها از حساسیت بسیار زیادی برخوردارند و اردک و غاز در میان طیور از حساسیت کمی برخور می باشند.
ناقلین :
خانواده طوطی سانان و برخی از پرندگان وحشی می توانند ناقل ویروس باشند.

راههای انتقال بیماری :
_تماس مستقیم با ترشحات بخصوص مدفوع پرنده مبتلا.
_تماس با غذا ، آب ، وسایل و ... آلوده.

منبع ویروس :
_ترشحات تنفسی و مدفوع
_تمام قسمت های لاشه
_ویروس در طی دوره کمون و برای مدت زمانی محدود و کوتاه در طی دوره نقاهت دفع می شود.
_برخی طوطی سانان بصورت منقطع حتی بیش از یک سال هم این ویروس را دفع نموده اند.

www.javanbata.com

دوره کمون :
4تا 6 روز است.

علائم تنفسی و یا عصبی :
_نفس نفس زدن و سرفه
_افتادگی بالها ، کشیدن پاها ، پیچش سر و گردن ، چرخش ، افسردگی ، بی اشتهایی ، فلج کامل
_اسهال سبز و آبکی
_تورم بافتهای اطراف چشم و در گردن

درمان :
ندارد

پیشگیری :
با واکسیناسیون

پسیتاکوز

بيماري كلاميديوز پرندگان يک بيماري عفوني حاد يا مزمن برخي طيور اهلي و بسياري از پرندگان زينتي ،مهاجر و وحشي مي باشد و نشانه هاي بيماري در پرندگاني كه بطور باليني بيمارند شامل عوارض و جراحات عمومي در دستگاه تنفسي و گوارش مي باشد وعفونت مخفي ممهمترين و غالبترين نوع بيماري در پرندگان است .

ميزبانان :
كلاميديوز در پرندگان خانواده طوطي سانان و انسان پسيتاكوز و در ساير خانواده هاي پرندگان «اورنيتوز» ناميده مي شود .

سن ابتلاء :
كلميديوز در بسياري از انواع پرندگان و در سنين مختلف بروز مي كند .اغلب موارد حاد بيماري در پرندگان جوان ديده مي شود .طوطي ها ،پاراكيت ها و كبوتران بيشتر مبتلا مي شوند .

سبب شناسي :
عامل بيماري در پرندگان كلاميدياپسيتاسي مي باشد. كلاميديا ارتباط نزديكي با ريكتزيا دارد.انواع كلاميدياپسيتاسي كه تاكنون شناسايي شده اند ، به ميزان زيادي در بيماريزايي ، با يكديگر متفاوتند . گاهي اوقات توام شدن عفونت با ساير عوامل بيماريزا ، خصوصا سالمونلا ، موجب افزايش قدرت بيماريزايي كلاميدياپسيتاسي مي شود . پرندگان جوان حساسيت بيشتري دارند . تراكم جمعيت يا ساير شرايط نامساعد محيطي و استرس حمل و نقل ، مسابقه و دستكاري كردن پرنده ، موجب افزايش شدت بيماري مي گردد .

ناقلين :
پرندگان وحشي و زينتي كلاميديا را به جوجه هايشان منتقل مي كنند و تعدادي از جوجه ها كه زنده مي مانند حامل بيماري مي باشند .نكته ظريف بين ميزبان و عامل بيماريزا اين است كه استرس ها موجب مي شوند كه دفع كلاميديا در ترشحات و مواد دفعي پرنده حامل ، متناوبا رخ داده و ساير پرندگان حساس را مبتلا نمايد .
ممكن است بيماري كلاميديوز هنگامي كه تعداد زيادي پرنده ، از جمله حاملهاي منتشر كننده بيماري ، در يک جا جمع مي شوند بصورت همه گيري درآيد .معمولا انتقال بيماري با استنشاق ذرات خشک شده مدفوع آلوده انجام مي گيرد ولي امكان دارد كلاميدياپسيتاسي از راه خوراكي نيز منتقل شود .

نشانه هاي باليني :
بروز شكل خفيف كلاميديوز پرندگان به نشانه هاي خفيفي منجر مي گردد كه ممكن است تشخيص داده نشود ، يا اينكه ممكن است در اين شكل از بيماري نشانه هاي خفيف تنفسي يا اسهال جلب نظر نمايد . در اشكال شديدتر بيماري اسهال آبكي مشاهده مي شود ؛ عدم تعدل در هنگام راه رفتن يا فلجي زودگذر نيز مشاهده شده است .
اغلب تورم ملتحمه چشم بصورت يک يا دو طرفي ، بيانگر احتمال بيماري كلاميديوز مي باشد . نشانه هاي ديگري شامل : كز كردن ، لاغري ، اسهال و صداهاي تنفسي نيز وجود دارد.

پيشگيري :
چون هيچگونه واكسن موثري عليه كلاميوز وجود ندارد ، راه پيشگيري بيماري در طيور براساس پرهيز از قرار گرفتن در معرض آلودگي است . لوازم و وسايل بايد قبل از مصرف تميز و ضدعفوني شوند . همه ي پرندگان خانواده طوطي سانان براي پيشگيري از پسيتاكوز احتمالي ، بايد با تتراسايكلين تحت درمان قرار گيرند.

ببوست

علائم :
در اين بيماري پرنده با پرهاي پف كرده به گونه اي بي تفاوت در قفس نشسته و سعي در دفع فضله مي كند بدون آن كه نتيجه اي بگيرد . پرنده رفتاري شبيه به بيماري گرفتگي مجراي تخم گذاري از خود نشان ميدهد. از ديگر علائم ميتوان به كمي اشتها ، سستي و بيحالي و دفع فضولات با زحمت زياد همراه با تكان دادن خود و وجود رنگ سياه در فضولات پرنده و خشك بودن آن اشاره كرد.

علل بيماري :
مصرف خوراك مانده و تغذيه از اشياء غير مجاز و همچنين اختلال در عملكرد دستگاه گوارش.

مداواي بيماري :
ماليدن روغن خوراكي مايع به مخرج پرنده . چكاندن يك قطره روغن كرچك يا روغن پارافين مايع در منقار پرنده . تغذيه پرنده با ميوه و سبزيجات.
غذاي پرنده بايد ترید شير خام با نان تست و مقدار زيادي كاهو باشد كه البته اين غذا نبايد بيشتر از دو ساعت در قفس پرنده بماند چون فاسد مي شود. اضافه كردن مقدار بسيار كم سولفات دومنيزي به آب آشاميدني پرنده می تواند مفيد باشد.

غده يا ورم جلدي

ورم زير جلدي در پرنده ها به علت مسدود شدن يكي از روزنه هاي ترشحات طبيعي بدن اتفاق مي افتد. اين روزنه ها كه كارشان بيرون دادن بعضي از ترشحات طبيعي و داخلي بدن پرنده است گاهي بسته شده و ترشحات راهي به بيرون پيدا نمی كنند در نتيجه در زير پوست پرنده جمع شده و بتدريج تراكم اين ماده زياد گرديده و تشكيل توموري در بدن پرنده مي دهند.

درمان :
همين كه تومور كاملا رشد كرده و بزرگ شد و پوست روي آن كشيده و نازك گرديد موقع آن است كه از زير پوست بيرون آورده شود. پوست نازك شده را با يك تيغ تيز و استريل شده بشكافيد و ماده پنيري شكل داخل آن را بيرون بياوريد . سپس به سر يك چوب خلال دندان پنبه استريلي بپيچيد و زخم ايجاد شده را با آب استريل با دقت بشوييد. بعد از آن پرنده را در قفس و مكاني راحت و بي سر و صدا قرار دهيد و اطراف قفس را با پارچه اي بپوشانيد تا از جست و خيز و فعاليتهاي اضافي پرنده جلوگيري شود.

آبله

سالهاست كه آبله پرندگان شناخته شده است .در ابتدا آنرا يك بيماري منحصر از ساير بيماريها مي دانستند. ملاحظه شده در پرندگاني كه به صورت گروهي در يك مكان نگهداري مي شوند بيماري بروز مي كند. آبله پرندگان شبيه آبله ساير پستانداران و انسان است . مانند آنها زخم هايي ايجاد مي كند ولي به انسان و ساير پستانداران سرايت نمي كند. شدت بيماري بر حسب نوع ميزبان متفاوت است. بعضي از آنها در نوع به خصوصي خطرناكتر هستند و در بعضي ديگر حتي قادر به ايجاد بيماري نيستند و يا اگر پرنده اي به آن مبتلا شود در آن امنيت ايجاد مي كند. تحريك و توليد آنتي بادي بستگي به نوع ويروس دارد. پرندگاني كه به بيماري مبتلا مي شوند ، پس از بهبودي ، امنيت دائمي كسب مي كنند. بعضي از انواع ، حتي به حالت خفيف بيماري مبتلا مي شوند و امنيت بر ضد يك يا چند نوع آبله پيدا مي كنند.

علائم كلينيكي بيماري :
آبله ابتدا پوست و اعضا زير پوست سر و حفره هاي مربوطه را آلوده مي كند. .ويروس در سلولهاي پوست ، رشد نموده و تكثير مي شود. سپس آنها را تخريب كرده ، مي تركاند و در نتيجه ، ترشح لنف را تحريك مي كند .زخم هاي پوست متورم مي شوند و حالت تاول به خود مي گيرند كه به اندازه هاي مختلف و جدا از هم قرار مي گيرند. تاولها پر از مايع و مملو از ويروس مي باشند. پس از تركيدن تاول ها پوست روي آنها زرد رنگ و نكروتيك مي گردد. اين زخم ها در اثر آلودگي ثانويه متورم و شكل زگيل به خود مي گيرند و گاهي نيز زخم ها در اثر آلودگي باكتريها باعث نكروز مي گردد.
ترشحات چشمها ، پلكها را بهم مي چسباند و پرنده نابينا مي شود. گاهي نيز هجوم خون شديد در چشم بوجود مي آيد. تورم پلك چشم يك حالت پف كرده به چشم ميدهد و ترشحات صاف از چشم جاري ميگردد.

پلك سوم به طرف وسط چشم كشيده مي شود . به طوري كه نصف آن بسته به نظر ميرسد. پرهاي اطراف سر غالبا آلوده و كثيف مي شوند. اشتها كم و گاهي به كلي قطع مي گردد. با اين حال اشتها در بعضي از پرندگان طبيعي مي ماند. ولي در عرض چند روز ممكن است تمامي جمعيت پرنده ها در يك مكان نگهداري آلوده شوند. چشم آنهايي كه از همه زودتر مبتلا مي شوند داراي ترشحات غليظ و چركي است.
همچنين زخم هايي در نزديك بيني و منقار و ساير نواحي نرم توليد مي شود (مشابه آنها در روي پا و گاهي بال نيز ايجاد مي شود). پس از اينكه پوست روي زخم ها افتاد ، جاي آنها باقي مي ماند. گاهي اين زخمها در دهان ، حنجره و قسمت هاي مخاطي ديده مي شود كه سفيد رنگ و متورم است. گاهي لايه هايي از سلولهاي مرده به وجود آمده و حالت ديفتريك به خود مي گيرد. سپس با انباشتگي و بهم پيوستگي سلولها مخاط ورق ورق مي شود و كنده شده و مي افتد و زير آنها نسوج تازه و قرمز رنگ نمايان ميگردد. موقعي كه زخم آبله در حنجره ايجاد مي شود ، نفس كشيدن پرنده مشكل مي گردد. اغلب نفس نفس مي زند. اين حالت همزمان با ورود ويروس در خون ايجاد مي شود ولي اگر شدت ويروس و يا مقدار آن زياد باشد پرنده تلف خواهد شد. اكثرا شدت ويروس زياد نيست و در نتيجه مرگ كمتر اتفاق مي افتد. در حالات شديد آبله ، ويروس در داخل سلول رشد كرده و تكثير مي شود. در نتيجه در نسوج داخل و همچنين در پوست و مخاطات ، ترشحاتي كه گاهي صاف و زماني خوني است بوجود مي آيد. در ضمن تورم ريه هم ديده مي شود.

معالجه و پيشگيري :
به طور كلي داروي اختصاصي براي معالجه بيماريهاي ويروسي وجود ندارد. پيشگيري به شكل واكسيناسيون ، بهترين روش كنترل بيماري است. برداشت زخم هاي پوستي و شتشو با جوش شيرين 5 درصد وبرداشت زخم هاي ديفتريك از مخاطات و مالبدن گلسيرين يده در محل زخم ، شتشوي چشم با يك تا 2 درصد نمك ، مالبدن آنتي بيوتيك هاي قوي به داخل چشم ، همچنين استفاده از پماد اكسي تتراسيكلين و يا كلراتتراسيكلين چشمي ، به بهبودي چشم كمك مي كند كه تا يك هفته ممكن است طول بكشد. اگر هجوم خون شديد باشد ، شستشو با چايي پر رنگ با دماي 40 درجه كمك خواهد كرد . بهترين روش پيشگيري ، مايه كوبي در كشاله بال با واكسن استيل است.
آبله غالبا در كشورهاي مناطق گرمسيري و معتدل بروز كرده و در كشورهاي سردسير تنها در فصل تابستان شايع و عمدتا به وسيله حشرات منتقل مي گردد .البته پرندگان وحشي نيز در گسترش بيماري نقش دارند. گرچه انتقال بيماري اغلب مستقيم صورت مي گيرد ولي گاهي در اثر غذاي آلوده نيز امكان سرايت بيماري وجود دارد.

بيماري لاغري

علايم :
پرنده بيمار به سرعت قسمت عمده گوشت بدن خود را از دست ميدهد.علايم ظاهري اين بيماري به صورت افسردگي و بيحالي پرنده ، چشماني بي فروغ است . گاهي هم حالت لرزيدن ديده مي شود. پرنده بيمار با حالتي متشنج خود را به طرف آب و غذا مي رساند كه اين نشان دهنده اين است كه پرنده دردهاي شديد دروني دارد و وقتی از اين حالت رها شد به خواب عميقي فرو مي رود.

علت بيماري :
هنوز كاملا مشخص نشده ولي بيشتر علت آنرا در اثر كثيف بودن مواد غذايي و نارسايي آن مي دانند.

مداوا :
چنين پرنده اي را بايد فورا از پرندگان ديگر جدا كرد. ابتدا يك قطره روغن كرچك يا روغن زيتون به حلق پرنده چكاند و بعد تمام دانه هاي سفت و خشك از قفس او خارج شده و به جاي آن دانه هاي خيس كرده گذاشته شود و بعد از آن ترید نان و شير درست كرده و نصف زرده تخم مرغ سفت پخته را در آن خوب مخلوط نموده در قفس بگذاريد.
قفس پرنده بيمار را روزها در معرض تابش آفتاب قرار بديد و شبها هم دور و اطراف قفس را كاملا بپوشانيد. گرم بودن جاي اين پرنده از مراحل اوليه معالجه می باشد.
استفاده از مولتی ويتامين هم اكيدا توصيه می شود.

چاقي

در هنگام چاقي بدن مرغ عشق تپل مي شود و پرنده حركت كمتري داشته و تجمع چربی در زير پوست و در بدن پرنده بوضوح مشهود است.

علت :
قفس كوچك و يا تغذيه مرغ عشق با دانه هاي مقوي و غذاي چرب و همچنين داروهاي تقويتی.

معالجه :
لازم است که پرنده را در يك قفس بزرگ و يا در فضای اتاق قرار داده تا بتواند به سهولت پرواز کند و از دادن غذاهاي مقوي يا داروهاي تقويتي خودداري کنيد.
لازم به ذکر است که مرغ عشقهای ماده در هنگام خوابيدن روی تخم دچار افزايش وزن می شود که پس از بيرون آمدن جوجه ها و به دنبال اين اتفاق ، مبادرت مادر به تغذيه جوجه ها بعد از مدتی کوتاه به وزن نرمال بر می گردد.

پرريزان فرانسوي

در اين بيماري جوجه ها تمام و قسمت عمده اي از شاپرها را از دست مي دهند و به همين دليل قادر به پرواز نيستند و به تبع آن در کف قفس نشسته و دويده و يا ميجهند.

عوامل ايجاد بيماري :
چندين عامل براي اين ضايعه مطرح شده که از آن جمله مي شود به موارد زير اشاره کرد:
_تغيير و تحول در سيستم گوارشي بدن مرغ عشق.
_خوراکي که والدين در روزهاي اول به جوجه ها مي دهند (احتمالا کمبود مواد پروتئيني باعث ايجاد اين بيماري باشد).
_برخی ويروسس پاپووا را عامل اين بيماری می دانند.

پيشگيري :
تا به امروز هيچ روشي براي جلوگيري از اين بيماري پيدا نشده است.

درمان :
درمان خاصي ندارد ؛ در بعضي از پرندگان به زودي شاپرها دوباره رشد می کنن و بعد از اولين پرريزي اثري از اين ضايعه مشاهده نمي شود.

هم نوع خواری

در اين بيماری مرغ عشق تمايل به خوردن خون و يا گوشت هم نوع خود را دارد.

علت بيماری :
کاملا مشخص نيست ولی در مواردی که والدين جوجه های خود را کشته و يا می خورند احتمالا به دليل تمايل برای تخم گذاری مجدد و يا بی تجربگيست.

درمان و پيشگيری :
تا به اينک درمان خاصی برای اين بيماری پيشنهاد نشده اما برای جلوگيری از اين اتفاق بايد پرنده های زخمی را تا زمان بهبودی در قفس مجزا نگهداری کنيد و در مواردی که والدين به جوجه ها حمله می کنند ، يا والد بيمار را تا زمان بزرگ شدن جوجه ها در يه قفس ديگر بگذاريد و يا جوجه ها را از والدين جدا کنيد.

سل

تقسيم بندی باسيل سل :
گاوی _ انسانی _ مرغی.

توضيح کلی :
نوع مرغی انواع و اقسام پستانداران را مبتلا می کند اما نوع پستانداری ندرتا می تواند پرندگان را مبتلا سازد . بيماری سل يک بيماری مزمن بوده که به آرامی پيشرفت می کند و اگر پرنده مبتلا در شرايط خوبی نگهداری شود وضع پرنده عادی به نظر می رسد و بدون علامت دوره بيماری را طی می کند. در چنين مواردی باسيل بوسيله سلولها احاطه می شود و امکان فعاليت ندارد و اگر بهداشت و مراقبت در وضع مطلوب باقی بماند به تدريج باسيلها مرده و و از بين می روند. اما اگر وضع پرورش تغيير داده شود مثلا به پرنده استرس وارد شود ، به يک بيماری ديگر مبتلا گردد ، رژيم غذاييش تغيير کند و يا کيفيت خوبی نداشته باشد و يا تغيير مکان داده شود بيماری عود خواهد کرد.

www.javandata.com

پرندگان حساس :
پرندگان زینتی عموما به نوع مرغی حساس هستند؛ طوطی سانان بلاخص طوطی های بزرگ به هر سه گونه (مرغی ، انسانی ، گاوی) حساسند.لازم به تذکر است که مرغ عشق نسبت به این بیماری نسبتا مقاوم می باشد اما شرایط نگهداری تاثیر مستقیمی در وقوع بیماری می گذارد.

عوامل مستعد کننده :
_تغییر آب و هوا و اقلیم همراه تراکم زیاد و نداشتن آب.
_عدم رعایت اصولی بهداشت.
_دست به دست گشتن پرنده بین افراد مختلف.

علائم :
_رنگ پریدگی مخاطات
_کمی وزن
_بیحالی
_اسهال
_پرهای ژولیده و بدرنگ
_تند تند نفس کشیدن
_گودی چشمها(در اثر پیشرفت بیماری)
_زخمهای پوستی(بخصوص در سر)(ابتدا پوست متورم و زخمی شده و سپس زخمها پوسته پوسته می شود)
_تیزی استخوان سینه به خوبی قابل لمس می باشد

سن ابتلا :
بیشتر بالغین مبتلا می گردند.

منبع ویروس :
مدفوع پرنده مریض.

ناقلین :
بسیاری از پرندگان وحشی (به دلیل حساس نبودن) به عنوان مخزن بیماری در نظر گرفته می شوند.

درمان :
هیچ درمان دارویی خاصی ندارد.

زالمونل

انواع گوناگونی از زالمونل و بخصوص زالمونلا تیفیموریم می توانند باعث ایجاد بیماری در مرغ عشق شوند.

منابع باکتری :
_آب و خوراک آلوده به زالمونل
_پودر حیوانی و یا ماهی و میگو
_تخم مرغ و پوسته آن

ناقلین :
_پرندگان وحشی
_موش
_مرغ عشقهایی که از بیماری جان سالم بدر برده اند تا مدتها می توانند ناقل باشند (برای اطمینان از ناقل نبودن باید فضله پرنده آزمایش شود؛ البته چون همواره زالمونلها در فضله پرنده های مبتلا مشاهده نمی شوند تکرار آزمایش الزامیست)

علائم :
_پف کردن
_سستی
_اسهال

www.javandata.com جوان دیتا

_تورم مفاصل
_گردش سر

درمان :
بهترین راه ، معدوم کردن پرنده مبتلاست در غیر این صورت بهترین درمان دارویی شامل تجویز فورازولیدین و اسپکتینومایسین می باشد. سولفانامید بخصوص سولفادیمیدین و سولفادیازین می توانند موثر باشند.در این بیماری تتراسایکلین ، کلرامفنیکل و نئومایسین چندان موثر نیستند.

پیشگیری :
بهترین راه پیشگیری رعایت اصول بهداشتی ، تمیز کردن ، ضد عفونی مرتب ، خرید دان از محل مطمئن ، قرنطینه کردن پرنده های تازه خریداری شده می باشد.

پایان

http://www.javandata.com
&
mailto:Sr_1803@yahoo.com

www.javandata.com جوان دیتا